

Dosarul nr.1ra-1042/2022
1-21060571-01-1ra-15072022

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Potereanu Dina în numele inculpatului Novițchi Vasile, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2022, în cauza penală în privința lui

Novițchi Vasile xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 23.04.2021 – 15.10.2021;

Instanța de apel: 12.11.2021 – 08.02.2022;

Instanța de recurs: 15.07.2022 – 19.10.2022.

a c o n s t a t a t:

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central din 15 octombrie 2021, pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, Novițchi Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că Novițchi Vasile la data de la 03 aprilie 2021, aproximativ la ora 17.20, fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport, în baza sentinței Judecătoriei Anenii Noi din 02 aprilie 2021, aflându-se în stare de ebrietate alcoolică, conducea mijlocul de transport de model VAZ 21083 cu numărul de înmatriculare xxxx , pe drumul public din sat. Gura Bîcului, r-nul Anenii Noi, unde a comis un accident rutier, tamponându-se în poarta gospodăriei Miliei Malaia. Potrivit rezultatului testării alcoolscopice, de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate nr.137 din 03.04.2021, s-a stabilit concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 0,75 mg/L, ce constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Acțiunile inculpatului Novițchi Vasile au fost încadrate în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, conducerea mijlocului de transport de către persoana care se află

în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat săvârșită de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Potereanu Dina în numele inculpatului, solicitând casarea acesteia în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu adoptarea unei noi soluții prin care lui Novîțchi Vasile, să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

În motivarea apelului a invocat, că prima instanță nu a acordat deplină eficiență principiilor de aplicare a pedepsei, prevăzute de art.61 Cod penal, astfel că la stabilirea pedepsei, nu a ținut cont de faptul că inculpatul a recunoscut vina și s-a căit sincer de cele săvârșite, din care motiv consideră că urmează să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 februarie 2022, a fost respins ca nefondat, apelul declarat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, în urma analizei materialelor cauzei, în raport cu normele relevante la caz, a constatat că, prima instanță a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art.364¹ alin.(1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Astfel, instanța de apel a reținut că prima instanță a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate în faza de urmărire penală, acceptate de inculpat, o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Novîțchi Vasile în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal.

Instanța de apel a considerat nefondate motivele invocate de către partea apărării cu referire la dezacordul cu individualizarea pedepsei penale, reținând că prima instanță la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art.art.7, 61, 75 Cod penal, de caracterul și gradul de pericol social al infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, care a acceptat probele administrate în cadrul urmăririi penale, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, nu permite aplicarea pedepsei mai blânde, după cum solicit apărarea, astfel, instanța de fond corect i-a stabilit acestuia pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Instanța de apel a menționat că, temei legal pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege - nu se constată, or toate circumstanțele cauzei au fost luate în considerație de către prima instanță la stabilirea pedepsei, ținând cont de prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, inculpatul beneficiind de reducerea cu o treime a limitei de pedeapsă cu închisoare prevăzute de sancțiunea normei

penale în baza căreia a fost condamnat.

Instanța de apel a apreciat că, modalitatea de executare aleasă de prima instanță este în acord cu principiul proporționalității, având în vedere fapta comisă, urmările produse, personalitatea inculpatului și situația familială a acestuia.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Potereanu Dina în numele inculpatului, prin care, fără a invoca unul din temeiurile pentru recurs prevăzute la art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Novîțchi Vasile să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

În dezvoltarea argumentelor recursului, apărarea susține că la stabilirea pedepsei instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Consideră că în speță este posibilă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acestuia, ca în termenul de probațiune, prin comportament exemplar și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat și va oferi o mai bună protecție intereselor societății, decât izolarea lui Novîțchi Vasile de societate.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind declarat peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este declarat peste termen.

În conformitate cu prevederile art.422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că conform procesului-verbal al ședinței de judecată din 08 februarie 2022 (f.d.96-98, vol. I), a fost pronunțat dispozitivul deciziei instanței de apel în prezența avocatului Potereanu Dina, cu înștiințarea acestuia despre pronunțarea și primirea deciziei integrale, pentru data de 29 martie 2022.

Reieșind din actele cauzei, rezultă că, la data stabilită – 29 martie 2022, avocatul Potereanu Dina a fost prezent la pronunțarea deciziei motivate, fiindu-i înmănată copia deciziei motivate, potrivit recipisei anexate la materialele dosarului (f.d.109, vol. I).

Astfel, Colegiul penal menționează că potrivit prevederilor art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului împotriva deciziei instanței de apel, curge de la data pronunțării acesteia.

Așadar, în speță, termenul de declarare a recursului conform art.422 Cod de procedură penală, a început să curgă din 30 martie 2022, iar ultima zi pentru declararea recursului fiind 29 aprilie 2022, pe când recursul ordinar declarat de avocatul Potereanu Dina a fost depus la 29 iunie 2022, prin urmare, cu omiterea termenului de 30 de zile stabilit de lege.

În astfel de circumstanțe, rezultă că recursul declarat de avocatul Potereanu Dina, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este depus peste termen.

În contextul celor enunțate mai sus, Colegiul penal remarcă faptul, că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca inadmisibil fiind tardiv, deoarece legea procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Mai mult, Colegiul penal notează că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art.6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza *Ponomariov vs Ucraina* (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Colegiul penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza *Bodiu vs. Republica Moldova* din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art.6§1 CEDO.

În astfel de circumstanțe, rezultă că recursul declarat de către avocatul Potereanu Dina în numele inculpatului, urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este depus peste termen.

8. În temeiul art.432 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Potereanu Dina în numele inculpatului Novîchi Vasile, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 08 februarie 2022, în cauza penală în privința lui *Novîchi Vasile xxx*, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 19 octombrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie